

Rapport: Viktigaste politiska frågan

Novus undersöker återkommande vilka politiska frågor väljarna tycker är viktigast.

Undersökningen är genomförd 3 – 9 december 2021 i åldersgruppen 18–79 år i Novus Sverigepanel som är en riksrepresentativ och slumpmässigt rekryterad webbpanel. 1001 personer har svarat på undersökningen av 1756 personer. Deltagarfrekvensen var därmed 57 procent. Vid osäkerhet för hur en siffra ska tolkas, var vänlig kontakta Novus.

Frågan som ställdes är: "Vilka politiska frågor tycker du är viktigast?".

Kommentar

Energipolitiken har gått från en tiondeplats till en sjundeplats i svenskarnas prioritering av viktigaste politiska sakfrågan. Svaret är så klart energipriset och att Sverige nu verkar satt sig i en sist där vi är beroende av våra grannars energiproduktion och prisnivåer. Det kommer sannolikt som en tråkig överraskning för de flesta svenskar samtidigt som en köldknäpp slår till och kärnkraften ju nedmonterats ytterligare utan att tillräckligt med nationell förnybar energi har kommit på plats. Att man behövde elda med olja istället är verkligen en negativ symbolisk signal. Sannolikt har fler flyttat fokus från miljöfrågan till energifrågan nu sedan innan sommaren. Svenskarna vet att miljö och klimat är två skilda saker och att klimatet är en global fråga som Sverige inte kan lösa nationellt, samt är allt mer positiv till kärnkraft då det inte släpper ut några växthusgaser och därmed inte bidrar till den globala uppvärmningen. Att framtiden är elektrifierad enligt politikerns styrmedel gör energipolitiken så klart ännu viktigare.

Skolpolitiken har också ökat signifikant. Under denna mätperiod hade DN sitt reportage om Engelska skolans grundare och det har säkert påverkat detta. För att påminna om svenskarnas syn på offentligt finansieras vårt och skola. Svensken förväntar sig valfrihet men man vill inte bli lurad på skattemedel.

Sjukvården dock fortfarande på förstaplats och att pandemin blossat upp igen är sannolikt en orsak till att det ökat lite, nyhetsrapporteringen och regeringens utspel bidrar till fokus. Lag och ordning fortsatt på en andraplats och invandringen på en tredje. Hur lag och ordning och invandring hänger ihop har jag skrivit om nästan varje gång så det kan man läsa i en äldre rapport.

Torbjörn Sjöström
VD Novus

Sammanfattning

Sjukvården ligger fortfarande i topp och man kan ana en viss ökning (från 60% till 63%) – antagligen mycket på grund av den nya virusmutationen och att regeringen igen pratar om och har infört nya restriktioner och rekommendationer. Lag och ordning samt invandring/integration ligger fortsatt på andra och respektive tredjeplats. Frågan om energipolitik ökar signifikant i väljarnas ögon, från 23% i augusti till 31% i december, det är nu den sjunde viktigaste frågan för svenskarna (tionde plats i augusti). Även skolfrågan har ökat signifikant med 8%-enheter.

Nedan visas de topp tio viktigaste politiska frågorna enligt svenska folket.

		Dec 21	Aug 21	Juni 21	Apr 21	Feb 21	Nov 20	Sep 20	Jun 20	Feb 20	nov 19	sep 19	jun 19	sep 18
1	Sjukvården	63 % (+3%)	60%	59%	65%	66%	63%	56%	68%	64%	65%	57%	63%	63%
2	Lag och ordning	56 % (-1%)	57%	51%	53%	49%	55%	55%	45%	53%	52%	50%	50%	50%
3	Invandring/integration	53 % (0%)	53%	50%	52%	49%	55%	53%	51%	55 %	53%	51%	53%	56%
4	Skola och utbildning	51 % (+8%)	43%	48%	47%	47%	49%	44%	51%	49%	48%	48%	52%	52%
5	Miljö och klimat	39 % (-4%)	43%	34%	38%	38%	38%	38%	33%	34%	38%	36%	45%	37%
6	Äldreomsorg	35 % (0%)	35%	34%	36%	45%	38%	38%	43%	39%	38%	35%	45%	38%
7	Energipolitik	31 % (+8%)	23%	18%	20%	19%	17%	15%	13%	17%	18%	16%	24%	13%
8	Jobb/Sysselsättning	30 % (0%)	30%	30%	31%	33%	35%	36%	37%	26%	30%	26%	28%	27%
9	Pensioner	30 % (+3%)	27%	26%	24%	27 %	25%	26%	26%	28%	26%	27%	32%	26%
10	Landets ekonomi	29 % (+3%)	26%	30%	33%	32%	36%	34%	37%	30%	31%	31%	32%	30%

Tabell 1. Det är möjligt att välja hur många frågor man vill, så procentsatserna skall läsas tex så här: 63 % av svenska folket anser att sjukvården är en av de viktigaste politiska frågorna. **Fetmarkerade** siffror är signifikanta förändringar jämfört med föregående undersökning.

Sjukvården är fortsatt den fråga som flest anser är en av de viktigaste politiska frågorna, följt av lag och ordning, invandring/integration samt skola och utbildning – frågor där mer än hälften anser är de viktigaste politiska frågorna. Jämfört med augusti är samma frågor kvar i topp tio listan men har bytt plats med varandra.

Enbart förstaval

Om vi enbart tittar på förstaval och en uppdelning på partisynpaty (tabell 2), det vill säga den absolut viktigaste frågan enligt svenskarna blir positioneringarna något annorlunda. Här hamnar lag och ordning på första plats, följt av miljö och klimat samt invandring och integration. Sjukvården som ligger i topp när väljarna får välja flera viktiga frågor (tabell 1) hamnar i stället på en fjärdeplats när man enbart får ange sitt förstaval.

Lag och ordning anges som viktigaste främst av sympatisörer med Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna. Miljö och klimat anges i motsats i första hand av sympatisörer till Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna.

Invandring och integration anges i markant högre utsträckning av sympatisörer med Sverigedemokraterna (41% jämfört med 13% på totalen).

Position	Fråga	Totalt	M	S	SD	M+KD	L+C	V+MP	S+MP	Osäkra
1	Lag och ordning	18 %	39 %	6 %	32 %	35 %	14 %	3 %	6 %	11 %
2	Miljö/Klimat	17 %	3 %	22 %	2 %	2 %	23 %	49 %	29 %	15 %
3	Invandring / integration	13 %	12 %	6 %	41 %	13 %	1 %	1 %	5 %	9 %
4	Sjukvården	12 %	9 %	18 %	3 %	11 %	20 %	7 %	16 %	22 %
5	Skola och utbildning	7 %	6 %	8 %	3 %	6 %	12 %	6 %	8 %	3 %
6	Landets ekonomi	5 %	11 %	5 %	4 %	10 %	6 %	2 %	5 %	4 %
7	Sysselsättning / arbetslösheten / jobben	4 %	2 %	7 %	1 %	1 %	8 %	4 %	6 %	5 %
8	Energipolitik	3 %	3 %	2 %	4 %	3 %	7 %	1 %	2 %	4 %
9	Pensioner	3 %	2 %	6 %	2 %	3 %	0 %	3 %	6 %	3 %
10	Jämställdhet	2 %	1 %	2 %	0 %	1 %	1 %	9 %	3 %	0 %

Tabell 2. Visar de tio frågor som störst andel tycker är allra viktigast på totalnivå och fördelat på partisynpaty. Grönt betyder signifikant högre än totalen och rött betyder signifikant lägre än totalen.

Se bifogad tabell för samtliga frågors resultat samt utveckling över tid.

För mer information kontakta:

Torbjörn Sjöström

Tel: 08 535 25 821

E-post: torbjorn.sjostrom@novus.se

Katarina Hajdu

Tel: 0728 56 80 91

E-post: katarina.hajdu@novus.se

	11-nov	12-jun	12-okt	13-sep	14-jan	14-apr	14-jun	15-apr	15-dec	16-mar	16-dec	17-jan	17-maj	17-dec	18-feb	18-jun	18-sep	19-jan	19-jun	19-sep	19-nov	20-feb	20-jun	20-sep	20-nov	21-feb	21-apr	21-jun	21-aug	21-dec
Sjukvården	72%	76%	76%	76%	76%	77%	74%	61%	59%	61%	57%	64%	61%	65%	68%	64%	63%	61%	63%	57%	65%	64%	68%	56%	63%	66%	65%	59%	60%	63%
Lag och ordning	45%	50%	50%	42%	43%	40%	40%	30%	37%	33%	40%	42%	42%	52%	49%	49%	50%	48%	50%	50%	52%	53%	45%	55%	55%	49%	53%	51%	57%	56%
Invandring\integration	36%	43%	43%	43%	46%	44%	49%	54%	64%	65%	55%	55%	53%	61%	52%	57%	56%	51%	53%	51%	53%	55%	51%	53%	55%	49%	52%	50%	53%	53%
Skola och utbildning	66%	75%	72%	71%	74%	74%	71%	58%	59%	57%	56%	57%	54%	56%	53%	53%	52%	48%	52%	48%	48%	49%	51%	44%	49%	47%	47%	48%	43%	51%
Miljö\Klimat	41%	45%	44%	46%	47%	45%	50%	32%	35%	32%	37%	33%	34%	35%	27%	30%	37%	33%	45%	36%	38%	34%	33%	38%	38%	38%	38%	34%	43%	39%
Äldreomsorg	53%	62%	58%	55%	58%	54%	52%	38%	38%	38%	40%	45%	39%	43%	36%	37%	38%	38%	45%	35%	38%	39%	43%	38%	38%	45%	36%	34%	35%	35%
Sysselsättning\arbetslösheten	56%	66%	63%	71%	68%	66%	67%	50%	52%	44%	40%	39%	37%	37%	28%	25%	27%	27%	28%	26%	30%	26%	37%	36%	35%	33%	31%	30%	30%	30%
Pensioner	42%	47%	43%	41%	41%	39%	37%	27%	27%	28%	27%	32%	26%	36%	28%	29%	26%	27%	32%	27%	26%	28%	26%	26%	25%	27%	24%	26%	27%	30%
Landets ekonomi	56%	61%	59%	54%	55%	53%	60%	46%	49%	42%	38%	35%	33%	38%	28%	30%	30%	30%	32%	31%	31%	30%	37%	34%	36%	32%	33%	30%	26%	29%
Energipolitik	35%	40%	38%	33%	33%	31%	34%	18%	18%	16%	17%	15%	15%	18%	11%	13%	13%	15%	24%	16%	18%	17%	13%	15%	17%	19%	20%	18%	23%	31%
Jämställdhet	26%	33%	31%	34%	37%	33%	37%	22%	20%	19%	21%	22%	22%	31%	21%	18%	20%	18%	26%	17%	20%	18%	20%	19%	20%	22%	24%	22%	20%	23%
Skatter	34%	43%	36%	35%	30%	31%	34%	26%	24%	22%	21%	18%	21%	27%	19%	21%	25%	24%	18%	19%	19%	17%	19%	18%	20%	20%	21%	20%	19%	22%
Socialförsäkringarna	44%	49%	46%	46%	45%	41%	38%	22%	20%	20%	19%	21%	14%	26%	19%	17%	16%	16%	21%	14%	21%	18%	19%	15%	21%	22%	22%	20%	17%	16%
Boende	33%	39%	38%	34%	37%	32%	35%	29%	29%	32%	26%	28%	24%	27%	18%	17%	18%	21%	23%	15%	18%	18%	18%	14%	13%	16%	12%	14%	14%	15%
Företagande\näringspolitik	29%	34%	34%	33%	31%	28%	36%	25%	22%	20%	19%	17%	19%	16%	16%	14%	16%	16%	15%	13%	13%	14%	18%	12%	15%	14%	15%	14%	14%	15%
Försvaret	8%	12%	14%	13%	17%	19%	19%	23%	20%	20%	22%	24%	23%	21%	17%	17%	14%	16%	18%	15%	17%	14%	17%	14%	16%	17%	15%	13%	12%	13%
Infrastrukturpolitik	9%	12%	12%	9%	12%	11%	10%	6%	5%	7%	13%	10%	12%	14%	12%	10%	13%	12%	14%	10%	11%	11%	12%	9%	10%	13%	13%	10%	11%	12%
Privatiseringar	11%	16%	16%	19%	17%	17%	13%	10%	7%	8%	9%	8%	5%	10%	8%	8%	9%	4%	8%	7%	7%	6%	6%	6%	8%	10%	6%	10%	10%	9%
Barnomsorg	40%	49%	47%	41%	39%	37%	34%	23%	23%	23%	22%	18%	18%	26%	16%	16%	14%	13%	19%	14%	14%	13%	14%	12%	14%	14%	11%	13%	9%	13%
Fördelningspolitiken	18%	22%	19%	23%	21%	22%	22%	15%	12%	11%	12%	13%	11%	17%	12%	12%	15%	15%	15%	14%	14%	13%	12%	12%	13%	14%	10%	11%	9%	11%
Familjepolitik	22%	28%	26%	28%	22%	20%	21%	13%	11%	11%	9%	11%	11%	11%	10%	10%	9%	8%	10%	7%	7%	6%	8%	7%	8%	10%	6%	10%	8%	7%
Djurrättsfrågor												9%	11%	8%	8%	7%	8%	10%	7%	8%	8%	7%	6%	9%	9%	9%	9%	10%	8%	8%
Utrikespolitik	11%	17%	17%	12%	11%	13%	15%	12%	11%	11%	9%	8%	8%	10%	6%	7%	6%	8%	5%	5%	9%	6%	6%	6%	7%	7%	7%	6%	6%	8%
EU\EMU	15%	19%	18%	12%	13%	15%	13%	9%	10%	11%	10%	7%	9%	12%	6%	10%	9%	8%	10%	7%	8%	7%	9%	7%	7%	9%	7%	7%	5%	5%
Regionalpolitik	10%	13%	14%	11%	14%	12%	13%	5%	5%	5%	7%	7%	5%	7%	6%	4%	5%	4%	5%	6%	4%	5%	5%	4%	4%	6%	5%	5%	5%	5%
Integritetsfrågor	11%	14%	14%	15%	15%	12%	13%	7%	9%	7%	8%	5%	9%	7%	9%	8%	5%	4%	6%	5%	7%	5%	6%	4%	4%	5%	5%	5%	4%	6%